

ประชุมสัมมนาวิชาการ ประจำปี 2567 นวัตกรรมพืชสวนพร้อมใช้

ขมิ้นชันพันธุ์ กว.ตรัง 84-2

ประวัติความเป็นมา

ขมิ้นชันสายต้น T16 เป็นขมิ้นชันที่เกษตรกรปลูกกันมากในเขตอำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียง เช่น พัทลุง ตรัง และสงขลา เกษตรกรนิยมปลูกเพื่อใช้ในการบริโภค เช่น ผสมในเครื่องแกงต่าง ๆ คลุกกับอาหารแล้วนำไปทอด ย่าง หรืออบ ศูนย์วิจัยพืชสวนตรังได้รวบรวมหัวพันธุ์ขมิ้นชันจากแหล่งนี้ นำมาปลูกในแปลงทดลองร่วมกับสายต้นอื่นๆ อีก 10 สายต้น คัดเลือกสายต้นที่ให้ผลผลิต สูงกว่า 2 ต้นต่อไร่ และมีสารสำคัญ สูงกว่ามาตรฐานยาสมุนไพรไทย ซึ่งได้ระบุให้มีสารเคอร์คูมินอยด์ไม่ต่ำกว่า 5 เปอร์เซ็นต์ และมีน้ำมันหอมระเหยไม่ต่ำกว่า 6 เปอร์เซ็นต์ และเสนอขมิ้นชันที่เหมาะสมสำหรับการบริโภคสายต้น T16 เป็นพันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตรเผยแพร่เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

ลักษณะประจำพันธุ์

ลำต้นอยู่ในดิน ส่วนที่ติดกับโคนกาบใบ เรียกว่า หัว (tuber) และมีแขนงออกไปเป็นแง่ง เรียกว่า rhizome ขนาดหัวประมาณ 4.52×7.6 เซนติเมตร น้ำหนักประมาณ 57.14 กรัม ขนาดแง่งประมาณ 1.91×5.89 เซนติเมตร น้ำหนักประมาณ 15.00 กรัม สีเนื้อในหัวและแง่งเป็นสีเหลืองส้ม (Orange Group 28 B) ส่วนที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียมสูงประมาณ 90-110 เซนติเมตร ใบเป็นรูปรีแกมขอบขนาน สีใบด้านบนสีเขียวเข้ม ด้านล่างสีเขียวจาง ขนาดใบประมาณ 14.33×58.64 เซนติเมตร ในหนึ่งหน่อจะมีใบประมาณ 7-8 ใบ ช่อดอกยาว 5-8 เซนติเมตร กลีบประดับสีเขียวอ่อน ปลายช่อสีขาว

ลักษณะเด่น

- ให้ผลผลิตหัวสดในภาคใต้ประมาณ 2.59 ตันต่อไร่
- มีสารสำคัญเคอร์คูมินอยด์เฉลี่ย 11.04 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานยาสมุนไพรไทย 120.80 เปอร์เซ็นต์ มีน้ำมันหอมระเหยเฉลี่ย 7.78 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานยาสมุนไพรไทย 29.67 เปอร์เซ็นต์ และมี γ -turmerone 23.38 เปอร์เซ็นต์ (เก็บเกี่ยวเมื่อขมิ้นชันอายุ 11 เดือนหลังปลูก)
- เนื้อในหัวมีสีส้มแกมแดง หรือ Orange Group 28 B โดยใช้แผ่นเทียบสีของ The Royal Horticulture Society (RHS)

พื้นที่แนะนำ

ปลูกได้ดีในพื้นที่ภาคใต้และปลูกได้ทั่วไปในดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำดี อุณหภูมิเฉลี่ย 27-33 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 70-80 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,500-2,000 มิลลิเมตรต่อปี

ข้อควรระวังหรือข้อจำกัด

ไม่ควรใช้หัวพันธุ์ที่มาจากแหล่งที่เป็นโรคโคนเน่า

สถานะพันธุ์พืช

- พันธุ์แนะนำ รับรองเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553

หน่วยงานรับผิดชอบ

- ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง สถาบันวิจัยพืชสวน